

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Fylkesmannen i Hordaland
Postboks 7310
5020 BERGEN

Deres ref
2015/16562

Vår ref
16/3094-2

Dato
29.06.2016

Departementets vedtak i klagesak - Klage på Fylkesmannen i Rogalands vedtak om delvis tilkjenning av sakskostnader

Departementet viser til oversendelse av klagesak, jf. Fylkesmannens oversendelsesbrev datert 29. juni 2016. I og med at det er bedt om utsatt iverksettelse, har departementet etter en konkret vurdering valgt å gi klagesaken prioritet.

VEDTAK

Kommunal- og moderniseringsdepartementet stadfester Fylkesmannen i Hordalands avvisningsvedtak av 29. juni 2016. Klagen fra Lindås kommune tas ikke til følge.

Relevant sakshistorikk

Lindås kommune ga den 28. oktober 2014 F.G. Eiendom AS tillatelse til oppføring av et boligkompleks på gnr. 138 bnr. 21. Samtidig ble det gitt et saksbehandlingsgebyr på kr. 283.540,-

Gebyret ble påklaget av F.G. Eiendom AS den 10. desember 2014. Lindås kommune avviste klagen den 6. februar 2015. Avvisningsvedtaket ble opphevet av Fylkesmannen og kommunen realitetsbehandlet klagen den 16. desember 2015. Klagen ble ikke tatt til følge, og oversendt Fylkesmannen til endelig avgjørelse.

I vedtak av 12. mai 2016 omgjorde Fylkesmannen kommunens vedtak av 28. oktober 2014 og gebyret ble satt ned til kr. 0,-.

Fylkesmannen tilkjente den 12. mai 2016 F. G. Eiendom 37.500,- inkl. mva i sakskostnader. Lindås kommune ble pålagt å dekke klagers sakskostnader.

Lindås kommune påklaget Fylkesmannen sitt vedtak om sakskostnader ved brev av 31. mai 2016.

Fylkesmannen avviste den 2. juni 2016 kommunen sin klage. Fylkesmannen avviste klagen med den begrunnelse at kommunen ikke hadde "rettslig klageinteresse", jf. forvaltningsloven § 33 annet ledd annet punktum, jf. forvaltningsloven § 28 første ledd.

Lindås kommune klaget på avvisningsvedtaket den 23. juni 2016. I klagen ber Lindås kommune om at det gis utsatt iverksetting fram til spørsmålet om kommunens klagerett er endelig avgjort. Kommunen anfører at kommunen har rettslig klageinteresse. Klagen begrunnes med at kommunen er pålagt et omkostningsansvar i saken, at saken gjelder kommunens egen rettsstilling og at avgjørelsen påvirker kommunen i slik grad at kommunen bør innrømmes klagerett. Det vises til art. 11 i Europarådets konvensjon om lokalt selvstyre av 15. oktober 1985.

Fylkesmannen opprettholdt den 29. juni 2016 sitt vedtak og sendte deretter saken over til endelig behandling. Fylkesmannen tok ikke stilling til utsatt iverksetting.

Departementets vurderinger

Departementet skal ta stilling til gyldigheten av Fylkesmannens avvisningsvedtak av 2. juni 2016.

Det fremgår av fvl. § 28 at enkeltvedtak kan påklages av en part eller "annen med rettslig klageinteresse". Det sentrale spørsmålet for departementet er dermed om en kommune som opptrer som offentlig myndighet har rettslig klageinteresse etter denne bestemmelsen.

Det er riktig av Fylkesmannen å avvise klagen fra Lindås kommune dersom Lindås kommune i denne saken ikke er "part eller annen med rettslig klageinteresse". Departementet viser her til forvaltningsloven § 33 annet ledd annet punktum og forvaltningsloven § 28 første ledd.

Lovavdelingen uttalte følgende i brev til Kommunenes sentralforbund av 11. september 2001 i sak 2001/6432, jf. punkt 2.2:

"Man kan så spørre om kommunene må innrømmes klagerett som "annen med rettslig klageinteresse". Det ville i så fall være en uheldig omgåelse av prinsippet i fvl. § 2 fjerde ledd.[...]"

Den skjønnsmessige kategorien "andre med rettslig klageinteresse" har sin funksjon i at den innrømmer klagerett for rettssubjekt hvis interesser påvirkes og berøres av et enkeltvedtak, men likevel ikke i så stor grad at de omfattes av partsdefinisjonen. Kategorien kan neppe brukes til å "reparere" utslag av § 2 fjerde ledd. Vi kan ikke se at det er rettskildemessig dekning for en slik utvidelse, og kan for øvrig også vise til Frihagen (det siterte verk) s. 822: "Det [organet som pålegges et kostnadsansvar] kan neppe heller antas å ha rettslig klageinteresse etter § 28".

Lovavdelingens konklusjon er altså at kommunene ikke har klagerett i saker der kommunen blir pålagt kostnadsansvar etter forvaltningsloven § 36 tredje ledd. Lovavdelingen drøfter i uttalelsen art. 11 i Europarådets konvensjon om lokalt selvstyre, men finner at konvensjonen ikke gir kommunen klagerett. Vi bemerker at Lovavdelingen er en del av Justis- og beredskapsdepartementet som er fagansvarlig for forvaltningsloven.

At kommuner ikke har rettslig klagerett er også lagt til grunn i juridisk teori, bl.a. av Eckhoff/Smith "*Forvaltningsrett*" 9. utgave (2011) s. 316:

"Når kommunen opptrer som offentlig myndighet, er utgangspunktet derimot at den verken har klagerett eller rett til å reise søksmål."

Se i den forbindelse også Woxholth "*Forvaltningsloven med kommentarer*" 5. utgave (2011) s. 509 flg.

Departementet gjør videre oppmerksom på at Høyesterett i flere saker har lagt til grunn at kommunen ikke har rettslig interesse etter tvisteloven når den opptrer som offentlig myndighet, jf. Rt. 1993 s. 445 og Rt. 2007 s. 234. I sistnevnte dom hadde kommunen anført at manglende klagerett var i strid med artikkel 11 i Europarådets konvensjon av 15. oktober 1985 om lokalt selvstyre. Høyesterett la til grunn at norske regler ved motstrid går foran konvensjonsbestemmelser, og anførselen ble således ikke tillagt vekt.

På bakgrunn av ovennevnte finner departementet at Lindås kommune ikke har rettslig klageinteresse, og dermed ikke kan påklage Fylkesmannens vedtak.

Dette vedtaket er endelig og kan ikke påklages videre, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Med hilsen

Ole Molnes (e.f.)
avdelingsdirektør

Elisabeth Fredheim Faanes
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift.

Kopi: Lindås kommune